

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Cuius sit character.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Et quia character est forma supernaturalis, a Deo pro munere...

Est enim infusa charitas & sufficientissimum, & proximum elicium principii dilectionis Dei...

In corp. ar. & ar. p. 100.

4. dist. 4. q. 1. ar. 2. & ar. 3. q. 5.

Male deinde locat characterem in specie, dum ex his, ad que remota se habet, locat ipsum.

Male deinde locat characterem in specie, dum ex his, ad que remota se habet, locat ipsum. Debet siquidem iudicari res secundum ea, que sibi proxime continentur...

Lib. 18. c. 18. in prin. tom. 3.

Argumenta Petri Aureoli apud Capreolum in 4. dist. 4. contra hoc quod character sit potentia...

aliquid poni in anima, super quod fundetur talis relatio, & hoc est essentia characteris.

Ad quartum dicendum, quod character habet rationem signi per comparationem ad sacramentum sensibile...

ARTICVLVS III.

Utrum character sacramentalis sit character Christi.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod character sacramentalis non sit character Christi.

1. Nolite contristare Spiritum sanctum Dei, in quo signati estis: sed signatio importatur in ratione characteris.

2. Prater characterem habet rationem signi: est autem signum gratia, que per sacramentum confertur.

3. Prater ad hoc aliquis characterem accipit, ut eo a ceteris distinguatur: sed distinctio sanctorum ab alijs fit per charitatem.

4. Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis, vel etiam patri, secundum illud 2. ad Cor. vii.

5. Gratia Domini nostri Iesu Christi, & charitas Dei, ergo uidetur quod character sacramentalis non sit attribuendus Christo.

SED CONTRA est, quod quidam sic definiunt characterem. Characterem Christiani cultus, sacerdotis enim est principatus cuiusque religionis tam uera quam falsa.

Titulus de Christo loquitur, ut est uerbum incarnatum, ut distinguitur a patre & Spiritu sancto.

Character est distinctio a characterem aeterno impressa anime rationali, secundum imaginem consignans trinitatem creatam Trinitati creati & recreanti.

RESPON. Dicendum, quod (sicut ex supradictis patet) character proprie est signaculum quoddam, quo aliquid insignitur, ut ordinatum in aliquem finem.

Signa Thau super frontes uirorum gementium, & dolentium, & Apoc. 7. Nolite nocere terre & mari, neque arboribus, quoadusque signemus seruos Dei nostri in frontibus eorum.

Ad primum ergo dicendum, quod Apostolus ibi loquitur de configuratione, secundum quam aliquis deputatur ad futuram gloriam, que fit per gratiam.

Nota hic, quam formalis sit doctrina Auditoris, dum de cultu Christiane religionis tractans in Christum caput, non secudum quicumque illius conditionem, sed secundum sacerdotium, reduci characterem Christiani cultus, sacerdotis enim est principatus cuiusque religionis tam uera quam falsa.

Quo ad tertium, corollarium est: Characteres sacramentales sunt participationes quedam sacerdotij Christiane, eo enim quod character

notat autem obliquus casus, auctoritatem in ipso Christofa...

In corpore, tria sunt. Primo, distinguitur character fidelium in duo genera: secundum, respondetur...

Quo ad primum distinguitur character fidelium in characterem ad caelestem beatitudinem, & characterem ad militantem Ecclesiam cultum.

Quo ad secundum, conclusio responsiva quae fit est, Character sacramentalis, est character Christi.

Nota hic, quam formalis sit doctrina Auditoris, dum de cultu Christiane religionis tractans in Christum caput, non secudum quicumque illius conditionem, sed secundum sacerdotium, reduci characterem Christiani cultus, sacerdotis enim est principatus cuiusque religionis tam uera quam falsa.

Quo ad tertium, corollarium est: Characteres sacramentales sunt participationes quedam sacerdotij Christiane, eo enim quod character

Art. 1. huiusmodi...

Art. 1. huiusmodi...

4. dist. ar. 1. q. 3.

character sacramentalis est Christi sacerdotis character, consequens esse: sit quædam diminuta imitatio ordinata ad actus speciales ad Christi sacerdotium: quod est esse participationem sacerdotij Christi. Baptismali siquidem characteri a Christi sacerdote habet homo formaliter & esse membrum Christianæ religionis, & esse capacem recipientem sacramentorum a Christi sacerdote demeritorum. Et simile proportionatur est de aliorum sacramentorum characteribus.

Super Questionis sexagesimæ articulum quartum.

Titulus clarus.

In corpore vna conclusio. Character est subiective in potentia animæ. Probatur. Character est signum, quo anima insignitur ad recipientium vel tradendum. Quod sunt cultus Christiani. ergo ordinatur ad actus. ergo est in potentia animæ. Prima consequentia (si non nisi implicite in litera habetur) probatur ex eo, quod cultus diuinus in actibus consistit. Secunda autem, quia potentia animæ ordinatur ad opera, sicut essentialiter ad esse.

In responsione ad primam adue te distinctionem in litera ponitur, de eo ad quod disponit character, vel propinque vel remote, & quod proxime disponit ad actum Christianæ religionis remote autem dispositionem ad gratiam. Et hoc probatur in litera: quia ad hoc disponit ex consequenti. Et in potes ad hunc, quod disponere ad gratiam est eius conditio sibi & multis aliis: multa enim alia disponunt ad gratiam (ut patet) & non est de numero proprio sibi.

Hæc si retineatur videbis vanum esse laborem Scoti in ultimo dist. 64. sen. procedens ex eo, quod dispositio ad formam, nunquam est in potestati naturaliter susceptivo: hoc enim fallum esse constat de dispositione, non proxime sed remote. Potest enim res quæ non nisi remote, & ex consequenti est dispositio ad gratiam (quæ in essentia animæ ponenda est) ponit in quacunque potentia animæ: immo etiam in membris exterioribus: huiusmodi enim dispositiones (ut in litera dicitur) non ueniunt sibi subiectum ex eo, ad quod remote disponunt, sed ex eo ad quod proxime disponunt.

Caue hinc dicta de characterem intelligas de sacramentis characterem imprimendum, & incidas in foueam, putans quod sit

vnde & i. ad Corinth. 12. dicitur, Diuisiones gratiarum sunt, idem autem Spiritus.

AD SECVNDVM dicendum, quod character sacramentalis est res respectu sacramenti exterioris, & est sacramentum respectu ultimi effectus. & ideo dupliciter potest aliquid characteri attribui. Vno modo, secundum rationem sacramenti, & hoc modo est signum inuisibile gratiæ, quæ in sacramento conferitur. Alio modo, sicut propriam rationem characteris: & hoc modo est signum configuratum alicui principali, apud quem residet auctoritas eius, ad quod aliquis deputatur: sicut milites qui deputantur ad pugnam, insigniuntur signo ducis, quo quodammodo ei configurantur. Et hoc modo illi, qui deputantur ad cultum Christianum, cuius auctor est Christus, characterem accipiunt, quo Christo configurantur: unde proprie est character Christi.

AD TERTIVM dicendum, quod characterem distinguitur alijs ab alio per comparisonem ad aliquem finem in quem ordinatur, qui characterem accipit: sicut dictum est de characterem militari, quo in ordine ad pugnam distinguitur miles regis a mi ite hostis. Et similiter characterem fidelium, est quo distinguuntur fideles Christiani a seruicijs diaboli, uel in ordine ad vitam æternam, vel in ordine ad cultum præsentis Ecclesiæ: quorum primum fit per charitatem, & gratiam ut obiectio procedit, secundum autem fit per characterem sacramentalem: vnde & characterem bestiarum intelligi potest per oppositum, vel obstinata malitia, quæ alij deputantur ad penam æternam, vel professio illiciti cultus.

ARTICVLVS III.

Utrum character sit in potentia animæ sicut in subiecto.

AD QVARTVM sic procedit. Videtur quod character non sit

A cramenta huiusmodi conferant gratiam ex consequenti, sicutque principaliter causa characterem, & ex consequenti gratia: quia character, ut in litera dicitur, non proxime, sed ex consequenti dispositio est ad gratiam. Recolecto superius habitam doctrinam, quod scilicet gratia est principalis sacramentorum effectus, & character est effectus secundarius, & per se non licere attribuire sacramento conditionem characteris, cum enim quod character est remote, & ex consequenti dispositio ad gratiam, fiat quod gratia sit principalis effectus sacramenti: tunc non gratia non esset principalis effectus sacramenti, si solum daretur per sacramentum, ut seque la ad characterem: quæ phantasia procul sit a te: baptismus namque est principaliter lacrum regenerationis in filios Dei: in membra Christi: & secundario impressus characteris, & confert gratiam ex primo principaliter, & præter hoc habet vnde conferat gratiam ex consequenti, scilicet propter characterem, ita quod character naturali ordine est effectus gratiæ, per quam aliquis fit Christianus formatus, prius natura esse, quod spectat ad gratiam, quam posse, quod est characteris: & cum hoc est dispositio ex consequenti ad gratiam, pro quanto ad posse dicitur a Deo, comitatur antecedenter, vel consequenter largitio bene posse.

in potentia animæ sicut in subiecto. Character enim dicitur esse dispositio ad gratiam: sed gratia est in essentia animæ, sicut in subiecto, ut in secunda parte dictum est. * ergo videtur quod character sit in essentia animæ, non autem in potentia.

¶ 2. Præter. Potentia animæ non videtur esse subiectum alicuius, nisi habitus vel dispositionis: sed character (ut dictum est) non est habitus vel dispositio, sed magis potentia, cuius subiectum non est nisi essentia animæ: ergo videtur quod character non sit, sicut in subiecto in potentia animæ, sed magis in essentia ipsius.

¶ 3. Præterea. Potentia animæ rationalis distinguuntur per cognitivas, & appetitiuas: sed non potest dici, quod character sit tantum in potentia cognitiua, neque etiam tantum in potentia appetitiua (quia non ordinatur, neque ad cognoscendum tantum, neque ad appetendum) similiter etiam non potest dici, quod sit in utraque, quia idem accidens non potest esse in diuersis subiectis. ergo videtur quod character non sit in potentia animæ sicut in subiecto, sed magis in essentia.

SED CONTRA est, quod (sicut in præmissa definitione characteris continetur) character imprimatur animæ rationali secundum imaginem: sed imago Trinitatis in anima attenditur secundum potentias, ergo character in potentia animæ existit.

RESPON. Dicendum, quod (sicut dictum est) character est quoddam signaculum, quo anima insignitur ad suscipiendum, uel alijs tradendum ea, quæ sunt diuini cultus. Diuinus autem cultus in quibusdam actibus consistit. Ad actus autem proprie ordinantur potentia animæ, sicut essentia ordinatur ad esse. Et ideo character non est sicut in subiecto in essentia animæ, sed in eius potentia.

AD PRIMVM ergo dicen-

ultima questione, ponente characterem in voluntate, tum, quia est dispositio ad gratiam, quæ est in voluntate, quia gratia est idem quod charitas, tum quia si character est signum vel fundamentum obligationis animæ ad Deum, rationale est, quod ponatur in illa potentia, cuius primo est obligare, vel esse rationem obligandi, talis autem est voluntas, quia præcise per actum eius aliquis se obligat principaliter, reliqua enim concurrentia ad obligationem, non sunt nisi quedam præambula aut signa.

P. a. q. 110. a.

Art. 2. huius quest.

Ar. i. præced. in argum. sed contra.

Ar. præced.

¶ Ad

re. i. huius quest.

Art. 2. huius quest.

4. dist. 64. sen. 1. q. 1.

ar. 1. q. 1.